

Nr 142.

Av herr **Hamrin**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändringar och tillägg i visst syfte i lagen om aktiebolag.

Enligt 51 § i lagen om aktiebolag äger aktiebolag icke annat än med vissa undantag förvärva egen aktie. Med detta stadgande har uppenbarligen åsyftats att bevara aktiekapitalet för bolagets egen verksamhet och att förekomma att aktiekapitalet minskas utan därför föreskriven publicitet.

Erfarenheten har emellertid redan visat, att denna bestämmelse lätt kan kringgås därigenom, att ett aktiebolag genom dotterbolag eller på annat sätt sekundärt förvärvar aktier i moderbolaget. Härigenom uppkomma således åter de olägenheter aktiebolagslagen avser att förebygga.

Men icke nog härmed utan därutöver kan genom ett sådant förfarande beredas möjlighet att i flere avseenden kringgå eller motverka andra viktiga stadganden, som åsyfta att förhindra maktmissbruk inom aktiebolag. Så kan t. ex. styrelsen i dotterbolaget, som härvid naturligtvis endast har att följa förhållningsorder av moderbolagets styrelse, utöva rösträtt för de sålunda inköpta aktierna och på så sätt kommer moderbolagets styrelse, om ock medelbart, i tillfälle att delta i avgörandet av såväl frågor om ansvarsfrihet för styrelsen som val av revisorer och sådana ärenden, som avses i 77 § av aktiebolagslagen.

Det synes vara angeläget, att lagstiftningen förhindrar sådana åtgärder, varigenom lagens syfte eluderas.

För den händelse att föreskrift meddelas i sådan riktning torde emellertid även vara erforderligt att därtill foga bestämmelser, som framtvinga en ovillkorlig åtlydnad därav. I sådant avseende kan man tänka sig att, om ett överträdande av dylik föreskrift ägt rum, allmän åklagare eller enskild aktieägare skulle vara befogad att hos domstol utverka förståndigande för moderbolaget att inom viss tid vidtaga rätelse, vid äventyr att domstolen eljes förordnar om bolagets upplösning.

Med anledning av vad jag sålunda anfört, tillåter jag mig hemställa,

att Riksdagen ville i skrivelse hos Kungl. Maj:t anhålla det täcktes Kungl. Maj:t låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådana ändringar och tillägg till lagen om aktiebolag, som för vinnande av denna motions syfte må erfordras.

Stockholm den 23 januari 1913.

Felix Hamrin.
